

Handläggare

Telefon:

Till

Bromma stadsdelsnämnd

Underlag till förskolerapport 2026 för Bromma stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

Innehållsförteckning

1 Inledning	4
2 Styrning och ledarskap	5
2.1 Bakgrund.....	5
2.2 Förutsättningar för rektorns pedagogiska ledarskap	5
2.2.1 Hur skapar stadsdelsförvaltningen förutsättningar för rektor som pedagogisk ledare?	5
2.2.2 Hur stärker stadsdelsförvaltningens organisation rektors pedagogiska ledarskap?.....	6
2.3 Insatser utifrån det socioekonomiska stödet	6
2.3.1 Följer stadsdelsförvaltningen upp hur den socioekonomiska ersättningen används? Om ja, beskriv uppföljningarnas slutsatser, det vill säga dess effekter?	6
2.4 Införande av infomentor i relation till det systematiska kvalitetsarbetet.....	6
2.4.1 Upplever ni att det förändrade arbetssättet i Infomentor har lett till ett ökat fokus på undervisningen i det systematiska kvalitetsarbetet? Om ja, beskriv hur.....	7
3 Nationell måluppfyllelse	8
3.1 Skolverkets och SPSM:s kvalitetsdialoger	8
3.1.1 Vilka delar i ert kvalitetsarbete kommer ni att fokusera på framåt utifrån kvalitetsdialogerna? Beskriv också varför ni lagt fokus på just dessa delar.	8
3.2 Barngrupper utan förskollärare	8
4 Förskolans kompensatoriska uppdrag.....	10
4.1 Utbildningsinsatser för att höja personalens kunskaper i svenska språket	10
4.1.1 Hur har ni arbetat med att stärka förskolans personals kompetens och kunskap i yrkesvenska under året?	10
4.2 Barns närvaro i förskolan.....	11
4.2.1 Hur har ni utvecklat ert arbete med närvarostatistik?	11
4.2.2 Har ni ändrat verksamheternas organisation utifrån den bild närvarostatistiken ger? Om ja, beskriv hur.	11
4.2.3 På vilket sätt används er närvarostatistik för att främja barns närvaro?	11
4.3 Frågor om Kompetensutveckling.....	11
4.3.1 Vilka utvecklingsområden som föranleder utbildningsinsatser har ni identifierat under året.....	12
4.3.2 Vilka identifierade utbildningsinsatser har genomförts?	12

1 Inledning

På uppdrag av kommunfullmäktige tas en årlig stadsövergripande rapport fram i syfte att på ett överskådligt och lättillgängligt sätt beskriva utvecklingen och kvaliteten i stadens förskolor oavsett regiform.

Rapportens innehåll fokuserar på:

- strategiskt viktiga områden på övergripande nivå
- kommunfullmäktiges budgetuppdrag för verksamhetsområdet förskola samt
- områden kopplade till förskolans nationella uppdrag

Stadsdelsnämnderna bidrar till rapportens innehåll med underlag kring frågeområden som berör den kommunala förskolan. Stadsdelsnämndernas underlag, tillsammans med andra relevanta underlag, ligger till grund för rapporten.

Frågeområden i årets anvisningar finns under rubrikerna:

- Styrning och ledarskap
- Nationell måluppfyllelse
- Förskolans kompensatoriska uppdrag

Stadsdelsnämndernas underlag lämnas i samband med tertialrapport 2 via särskild rapport i ILS:n.

Under varje rubrik i anvisningarna anges bakgrund till det berörda området samt ett antal frågor inom varje område. Anvisningarna anger även hur svaren ska redovisas.

Underlaget kan komma att kompletteras med dialoger mellan förskoleförvaltningen och stadsdelsförvaltningar i de frågor där en fördjupad förståelse behövs för att få helhetsbild av det som skrivs fram.

2 Styrning och ledarskap

2.1 Bakgrund

Ledarskapets kvalitet är grundläggande för en välfungerande verksamhet och framgångsrik utveckling av verksamheten. Ledarskap och styrning handlar om att på olika sätt stärka förutsättningarna för verksamheten.

Frågorna handlar om det pedagogiska ledarskapets förutsättningar, om det socioekonomiska stödets användning samt hur införandet av Infomentor i relation till det systematiska kvalitetsarbetet.

2.2 Förutsättningar för rektorns pedagogiska ledarskap

Huvudmannen ansvarar för att ge rektorn förutsättningar att pedagogisk ledare. Som pedagogisk ledare och chef för förskollärare, barnskötare och annan personal vid förskoleenheten har rektorn det övergripande ansvaret för att utbildningen som helhet vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet samt genomförs i enlighet med de nationella målen. Att vara pedagogisk ledare innebär att i enlighet med läroplanen utveckla utbildningen. Det arbetet kräver till exempel resurser såsom avsatt tid eller stöd från huvudmannen. I det ingår vanligtvis även att huvudmannen tydliggör omfattningen av rektorns mandat, uppdrag och befogenheter.

2.2.1 Hur skapar stadsdelsförvaltningen förutsättningar för rektor som pedagogisk ledare?

En omorganisation har genomförts under 2025. Den nya organisationen består av en ny chefsstruktur i form av administrativa chefer, biträdande rektorer och rektorer. Den nya chefsstrukturen har bland annat syftat till att stärka rektors pedagogiska ledarskap och skapa tydligare ansvarsfördelning.

Administrativa chefer ansvarar för lokalfrågor och andra administrativa processer, vilket frigör tid för rektorerna att fokusera på det pedagogiska uppdraget. Biträdande rektor har ansvar för personal, ekonomi och verksamhet, medan rektor har det övergripande ansvaret för att leda och driva dessa frågor.

För att stärka förutsättningarna för rektor som pedagogisk ledare har även antalet ledningsgruppsmöten minskats från ett möte per vecka till två möten per månad. Syftet är att ge rektorerna bättre förutsättningar att genomföra fler verksamhetsbesök och vara närvarande i det dagliga arbetet.

Förvaltningen har även under våren genomfört en riktad satsning på ledningsteamet och ledningsgruppen genom strukturerat ledningsgruppsstöd. Detta för att skapa utrymme för gemensamma dialoger om uppdraget, utifrån den nya chefsstrukturen, och hur omorganisationen bäst ska stödja verksamhetens behov.

2.2.2 Hur stärker stadsdelsförvaltningens organisation rektors pedagogiska ledarskap?

Utifrån en ny chefsstruktur som den nya organisationen består av. Den nya chefsstrukturen är beskriven ovan.

2.3 Insatser utifrån det socioekonomiska stödet

Kommuner ska fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens olika förutsättningar och behov. Samtliga huvudmän fördelar resurser till utbildningen i förskolan och rektorn ansvarar för att fördela resurser inom en förskoleenhet efter barnens olika förutsättningar och behov.

Förskolans utbildning behöver utformas på olika sätt vilket gör att resursfördelningen blir olika för olika förskolor. För att skapa en förskola med utjämnande socioekonomiska effekter är det viktigt att vid resursfördelningen beakta de socioekonomiska förhållanden som barnen lever i. För barn som lever i socioekonomiskt utsatta miljöer kan till exempel barngruppens storlek, personalens utbildningsnivå och personalens språkkunskaper vara extra viktiga.

2.3.1 Följer stadsdelsförvaltningen upp hur den socioekonomiska ersättningen används? Om ja, beskriv uppföljningarnas slutsatser, det vill säga dess effekter?

Stadsdelsförvaltningen följer upp hur den socioekonomiska ersättningen används bland annat i form av verksamhetsstöd. Inför varje ansökan om verksamhetsstöd träffar samordnaren för barn i behov av särskilt stöd verksamhetens rektor och specialpedagog för att gå igenom hur stödet som har betalats ut tidigare har använts och vilka resultat som har uppnåtts.

Uppföljningen omfattar en genomgång av:

Genomförda insatser – vad som har gjorts sedan föregående ansökan.

Observerade effekter – vilka förändringar och resultat som insatserna har lett till för barn och verksamhet.

Behov framåt – vilka stödinsatser som fortsatt behövs och hur ersättningen bör användas kommande period.

Denna strukturerade uppföljning säkerställer att ersättningen används ändamålsenligt och att insatserna ger avsedd effekt för barn som är i behov av särskilt stöd.

2.4 Införande av infomentor i relation till det systematiska kvalitetsarbetet

Infomentor infördes i Stockholms stads kommunala skolor inför höstterminen 2024 som ersättare för den tidigare Skolplattformen. För pedagoger och personal fungerar Infomentor som ett digitalt stöd för dokumentation och elevkommunikation.

2.4.1 Upplever ni att det förändrade arbetssättet i Infomentor har lett till ett ökat fokus på undervisningen i det systematiska kvalitetsarbetet? Om ja, beskriv hur.

Avdelningen har ökat fokuset på likvärdigheten i det systematiska kvalitetsarbetet mellan förskoleområdena. Genom att fokus har legat på gemensamma strukturer och ett mer enhetligt analysstöd i Infomentor har det skapat bättre förutsättningar för likvärdighet mellan förskolorna.

Avdelningen har tagit fram en arbetsgrupp med representanter från respektive förskoleområde där det finns representanter bestående av förskollärare, biträdande rektor och rektor. Fokus i arbetsgruppen har legat på införandet av gemensamma mallar för lärloggar, reflektion och utvecklingssamtal. Gemensamt har arbetsgruppen även identifierat behov där det upplevs finnas glapp i det systematiska kvalitetsarbetet utifrån Infomentor.

När alla förskolor använder samma analysfrågor och samma struktur för dokumentation blir det lättare att jämföra, följa upp och identifiera mönster på enhets- och områdesnivå. Det ger ökade möjligheter att arbeta mer samlat och långsiktigt i det systematiska kvalitetsarbetet. Detta är dock ett pågående arbete för avdelningen och arbetsgruppen fortsätter att arbeta med frågorna under hösten.

3 Nationell måluppfyllelse

Enligt skollagen ska förskolan säkerställa en trygg, likvärdig utbildning med hög pedagogisk kvalitet för alla barn.

Frågorna handlar om Skolverkets och SPSM:s kvalitetsdialoger samt antal förskollärare i barngrupper.

3.1 Skolverkets och SPSM:s kvalitetsdialoger

Skolverket och SPSM har genomfört kvalitetsdialoger med Stadsdelsförvaltningarna och Förskoleförvaltningen. Syftet med dialogerna är att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet vilket ska leda till ökad kvalitet och likvärdighet i skola och förskola. Dialogerna utgår från områdena likvärdighet, kvalitet samt barns utveckling och lärande och frågor.

3.1.1 Vilka delar i ert kvalitetsarbete kommer ni att fokusera på framåt utifrån kvalitetsdialogerna? Beskriv också varför ni lagt fokus på just dessa delar.

I kvalitetsdialogen med Skolverket och SPSM valde avdelningen att fokusera på det systematiska kvalitetsarbetet som fokusområde. Detta arbete fortsätter under hösten med flera konkreta utvecklingsinsatser:

Gemensamma mallar i Infomentor för att skapa en enhetlig struktur i dokumentationen samt en gemensam riktning i det systematiska kvalitetsarbetet.

Fokus på avgränsade verksamhetsplaner där fokus riktas mot förskolebarns förändrande kunnande.

Tydligare rollfördelning i kommunikationen mellan rektor, biträdande rektor och pedagog.

Syftet med dessa insatser är att stärka kvaliteten i dokumentation, kommunikation och uppföljning, samt att säkerställa att det systematiska kvalitetsarbetet blir ett aktivt och användbart stöd i verksamheten.

3.2 Barngrupper utan förskollärare

Förskoleförvaltningen har under flera år följt upp antalet barngrupper som saknar legitimerade förskollärare.

Med antal barngrupper avses, i enlighet med Skolverkets definition, den konstellation som barn vistas i större delen av dagen.

Enligt *Skollagen* 2 kap. 13, 15 §§ ska en legitimerad förskollärare ansvara för den undervisning som han eller hon bedriver.

Mätdatum är tertialrapport 2, uppgifter kan hämtas via beräkningsmodellen.

Tabell 1.1

	2026 (halvår)
Antal barngrupper totalt	147
Antal barngrupper som saknade legitimerad förskollärare	0

4 Förskolans kompensatoriska uppdrag

4.1 Utbildningsinsatser för att höja personalens kunskaper i svenska språket

Personalen i förskolan behöver ha tillräckliga kunskaper för att kunna samtala, läsa högt och introducera nya ord och begrepp för barnen på ett rikt och nyanserat sätt så att bestämmelserna i läroplanen uppfylls.

Under åren har flera utbildningsinsatser för att höja personalens kunskaper i svenska språket har genomförts i alla stadsdelar.

Under 2026 genomför Revisionskontoret i Stockholms stad en revision av förskolepersonalens kompetens och kunskapsnivå i svenska språket.

4.1.1 Hur har ni arbetet med att stärka förskolans personals kompetens och kunskap i yrkessvenska under året?

Avdelningen har fortsatt att prioritera arbetet med att stärka förskolepersonalens kompetens i yrkessvenska. En ansökan om kompetensutvecklingsmedel i samband med verksamhetsberättelsen 2025 och tertialrapport 1 2026 har lämnats in med fokus på att stärka yrkessvenskan i förskolan. Ansökningarna har dock inte beviljats. Den föreslagna insatsen innebar att en handledare eller språkmentor med kompetens inom både språk och förskolepedagogik skulle arbeta direkt i förskolans miljö och modellera professionellt språkbruk i autentiska situationer

Avdelningen fortsätter att kartlägga behov och planera kommande insatser för att stärka yrkessvenskan. Målet är att skapa mer likvärdiga och hållbara strukturer för hur yrkessvenskan kan stärkas i vardagen.

Avdelningen deltar i projektet “yrkestitulatur barnskötare” som syftar till att säkerställa att barnskötarna i våra förskolor har en adekvat utbildning för uppdraget. Projektet drivs av förskoleförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen. Inom projektet kommer möjlighet till kompetensutveckling finnas för medarbetare med bristande kunskaper i yrkessvenska.

Avdelningen har tidigare lyft ett behov av en stadsövergripande definition av yrkessvenska inom förskolan. I dag saknas en gemensam beskrivning av begreppet vilket försvårar att skapa en gemensam förståelse för vilka språkliga förmågor som krävs i det pedagogiska uppdraget. Avdelningen ser även ett behov av att utveckla gemensamma stadsövergripande kriterier för bedömning av medarbetares yrkessvenska som kan användas vid medarbetarsamtal och i kompetensutvecklingsplanen. En stadsövergripande definition och gemensamma kriterier skulle skapa bättre förutsättningar för likvärdig bedömning, tydligare förväntningar i medarbetarsamtal och mer träffsäkra kompetensutvecklingsinsatser.

Tabell 1.2

Fråga	2024	2025	2026
-------	------	------	------

Antal medarbetare som av rektor har bedömts behöva kompetensutveckling i svenska, totalt för stadsdelsområdet	20	20	32
Antal medarbetare som har genomfört någon form av kompetensutveckling inom svenska	21	16	0

4.2 Barns närvaro i förskolan

I rapporten Förskola i Stockholm 2025 beskrevs hur stadsdelsförvaltningarna börjat använda sig av den statistik som finns att tillgå genom närvarosystemet Tempus.

4.2.1 Hur har ni utvecklat ert arbete med närvarostatistik?

Avdelningen har en aktivitet i verksamhetsplanen för 2026 avseende att se över och gemensamt analysera barns faktiska närvaro i förskolan på en aggregerad nivå. Under året har avdelningen gemensamt sett över ett arbetssätt för att inhämta närvarostatistiken på områdesnivå i Tempus. Vi har nu etablerat en gemensam metod för hur statistiken ska tas fram. Under hösten kommer statistiken att analyseras gemensamt på avdelningsnivå. Syftet är att identifiera mönster, riskfaktorer och utvecklingsområden som kan kopplas till barns närvaro och trygghet.

4.2.2 Har ni ändrat verksamheternas organisation utifrån den bild närvarostatistiken ger? Om ja, beskriv hur.

Avdelningen planerar att analysera närvarostatistiken på en aggregerad nivå under hösten.

4.2.3 På vilket sätt används er närvarostatistik för att främja barns närvaro?

Avdelningen planerar att analysera närvarostatistiken på en aggregerad nivå under hösten. Därefter kommer eventuella behov att främja barns närvaro att ses över och vilka eventuella utvecklingsområden som finns.

Dock ser förskolorna över närvarostatistiken och det används som ett verktyg för att uppmärksamma tidiga mönster på återkommande och oregelbunden frånvaro, stärka dialogen med vårdnadshavare och stödja trygghetsarbetet. Detta möjliggör tidiga dialoger och insatser. Avdelningen ser arbetet som en viktig del i att förebygga eventuell framtida skolfrånvaro. Även om den aggregerade analysen genomförs först under hösten har statistiken redan en funktion i verksamheten genom att ge en första bild av mönster och tendenser som behöver följas upp.

4.3 Frågor om Kompetensutveckling

Huvudmannen ska fortlöpande analysera personalens kompetensutvecklingsbehov. De behov som identifieras i utbildningen ska utgöra utgångspunkten för vilken kompetensutveckling som prioriteras. Huvudmannen behöver därför ge rektorn möjlighet till sådana organisatoriska

förutsättningar som är nödvändiga för att rektorn ska kunna genomföra systematiska uppföljningar och analyser av utbildningen.

4.3.1 Vilka utvecklingsområden som föranleder utbildningsinsatser har ni identifierat under året

Under året har avdelningen identifierat två centrala utvecklingsområden som föranleder riktade utbildningsinsatser.

Det första utvecklingsområdet rör det pedagogiska arbetet kopplat till förskolebarns förändrande kunnande. Genom avdelningens deltagande i forskningsprogrammet **Ifous** har behovet av fördjupad kompetens inom analys, undervisningsutveckling och kollegialt lärande tydliggjorts. Programmet har redan visat positiva effekter, vilket framkommit vid verksamhetsbesök och lyfts som ett betydelsefullt bidrag till förskolornas utveckling.

Det andra utvecklingsområdet handlar om att stärka språkstödjande arbetssätt i yngre barngrupper. Genom de språkobservationer som samordnare för barn i behov av särskilt stöd och förskolestrateg har genomfört har avdelningen identifierat behov av fortsatt kompetensutveckling inom språkutvecklande metoder, tidiga stödinsatser och strukturerade arbetssätt i vardagen.

Sammanfattningsvis har avdelningen identifierat utvecklingsområden kopplade till förskolebarns förändrande kunnande samt språkstödjande arbetssätt i yngre barngrupper. Dessa områden har föranlett riktade utbildningsinsatser genom deltagande i Ifous-programmet och genomförda språkobservationer som grund för fortsatt kompetensutveckling.

4.3.2 Vilka identifierade utbildningsinsatser har genomförts?

Avdelningen har haft fokus på deltagande i forskningsprogrammet Ifous, förskolebarns förändrande kunnande. Deltagandet i programmet har redan visat positiva effekter, vilket också har lyfts i verksamhetsbesök som ett betydelsefullt bidrag till verksamhetens utveckling.

Ytterligare ett utvecklingsområde har varit att fördjupa kompetensen kring språkstödjande arbetssätt i yngre barngrupper. Som en del av detta har samordnare för barn i särskilt behov av stöd och förskolestrateg genomfört språkobservationer, vilket har gett underlag för fortsatt kompetensutveckling och riktade insatser i verksamheten.

Sammanfattningsvis har följande utbildningsinsatser genomförts:

Deltagande i forskningsprogrammet Ifous – med dokumenterade positiva effekter i kvalitetsdialogerna.

Språkobservationer i yngre barngrupper – som grund för utveckling av språkstödjande arbetssätt.